

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Amplificatio criminis inusitati 6. Verr. n. 67.68.69. Per adiuncta, & varias
figuras. Capvt XXXIV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

lisset, declarauit in Parmensium calamitate, quos optimos viros, honestissimosque homines, maximè cum auctoritate huius ordinis, populi que R. dignitate coniunctos, crudelissimis exemplis interemit: prodigium illud, & portentum L. Antonius in figne odium omnium hominum, vel si etiam Diij oderint, quos oportet, omnium Deorum. Refugit animus P. C. ea que formidat dicere, quæ L. Antonius in Parmensium liberis, & coniugibus effecerit, quas enim turpitudines Antonij libenter subierunt, easdem per vim lætantur alijs se intulisse. Sed vis calamitosa est, quam illis intrulerunt, libido flagitiosa, qua Antoniorum oblita est vita. Est igitur quisquam, qui hostes appellare non audeat, quorum scelere crudelitatem Carthaginiensium victam esse fateantur, qua enim in vrbe tam immanis Annibal capta, quam in Parma surrepta Antonius, nisi forte huius colonia, & cæterarum, in quas eodem est animo, non est hostis Antonius putandus. Si vero colonia-rum, & municipiorum sine vlla dubitatione hostis est, quid tandem huius cæteris vrbis, quam ille ad expiendas egestates latrocinij sui concepiuit, quam iam pridem merator, & callidus decempeda sua saxa diuiserat. Recordamini per Deos immortales P. C. quid hoc biduo rimuerimus à domesticis hostibus rumoribus improbissimis dissipatis. Quis libertos, quis coniugem aspiciere poterat sine steru? quis domum? quis recta? quis larem familiarum. Iam aut fœdissimam mortem omnes, aut miserabilem fugam cogitabant. Hæc à quibus timebantur, eos hostes appellare dubitamus: grauius si quis attulerit, nomen libenter assentiar, hoc vulgari contentus vix sum, leuiore non vtor.

Amplificatio criminis iniustati 6. Verr. n.
67.68.69.

Per adiuncta, & varias figuras.
CAPVT XXXIV.

LEx maximo conuentu Syraculis in foro, ne quis fortè me in crimine obscuro versari, atque affingere aliquid suspitione hominum arbitretur, in foro, inquam, Syraculis stens, Deos hominesque conestans, clamare cœpit, candelabrum factum è gemmis, quod in Capitolium missurus esset, quod in templo clarissimo, populo R. monumen-

tum suæ societatis, amicitiaque esse voluisset: Id sibi Caium Verrem abstulisse, de cæteris operibus, ex auro, & gemmis, quæ sua penes illum essent, se non laborare: Hoc sibi eripi miserum esse, & indignum. Id etsi antea iam mente, & cogitatione sua, fratrisque sui consecratum esset: Tamen tum se in illo conuentu ciuium Romanorum dare, donare, dicere, consecrare Ioui optimo maximo, testèque ipsum Iouem suæ voluntatis, ac religionis adhibere. Quæ vox? quæ latera? quæ vires huius vnus criminis querimoniam possint sustinere? Rex Antiochus, qui Romæ ante oculos omnium nostrum biennium fere comitatu regio, atque ornatu fuisse, is cum amicus, & socius populi Romani esset amicissimo patre, auro, maioribus antiquissimis, & clarissimis, opulentissimo, & maximo regno, præceptus è prouincia populi Romani exturbatus est. Quemadmodum hoc accepturas nationes exterarum: Quemadmodum huius tui facti famam in regna aliorum, atque in vltimas terras peruenturam putasti. Cum audierint à Prætoribus populi R. in prouincia violatum Regem, spoliatum hospitem, eiectum socium populi Ro. atque amicum. Nomen vestrum, populi que Ro. odio, atque acerbitati, scitote nationibus exteris, iudices futurum, si istius hæc tanta iniuria impunita discesserit. Sic omnes arbitrantur, præsertim cum hæc omnino fama de nostrorum hominum auaritia, & cupiditate percrebuerit, non istius solius hoc esse facinus, sed eorum etiam qui approbarint. Multi Reges, multæ liberæ ciuitates, multi priuari opulenti, ac potentes habent profecto in animo capitolium sic ornare, vt templi dignitas, imperijque nostri nomen desiderat, qui si intellexerint, intuerse regali hoc dono, grauius vos tulisse: grata fore vobis, populoque R. sua studia, ac dona arbitrabantur. Sin hoc vos in Rege, tam nobili, in re tam eximia, in iniuria, tam acerba, neglexisse audierint. Non erunt tam amentes, vt operam, curam, pecuniam impendant in eas res, quas vobis gratas fore non arbitrantur. Hoc loco Qu. Catule te appello, loquor enim de tuo clarissimo, pulcherrimoque monumento, non iudicis solum seueritatem in hoc crimine, sed propè inimici, atque accusatoris vim suscipere debes, tuus est enim honos in illo templo senatus, populi que R. beneficio, tui nominis æterna memoria simul, cum templo illo consecratur.

tur: Tibi cura suscipienda, tibi hæc opera sumenda est, vt Capitolium quomodo magnificentius est, restitutum, sic copiosius ornatum sit, quam fuit: illa flamma diuinitus extitisse videatur.

Amplificatio Miseriorum per antithera, acutaq; & vellicantes sententias, stylo picto, & declamatorio.

Senex reuersus è captiuitate deplorat filium insepultum, & cœcæm vxorem.

CAPVT XXXV.

L E X.

QVI in calamitate parentes deseruerit, insepultus abijciatur. Qui habebat vxorem, & filium captus à piratis scripsit domum de redemptione. Vxor flendo oculos amisit, filius retinente matre profectus, vicarijs manibus redemit patrem. Idem in vinculis decessit, abiectus in mare, & appulsus ad litus patrium est ciectus, vult illum sepelire pater, mater prohibet.

Quintil. declam. 6. fol. 16. p. 2. Principium acutum. Nota gradationem artificiosissimam.

id est. egregium

Quidem passus sum tam leue, vt non comparatio mei, felices etiam aliorum miseras faciat? Graue est à piratis alligati, magis dicat hoc, qui sciat, quam citò capti moriantur. Alligatus sum, sed ta nen magis queror, quod solutus sum. Indigna est impietas in suos, quæ quanta versetur in hoc iudicio videtis. Sed mihi hoc quoque querendum est, quod me, & vxor nimium dilexit, & filius. Quid ergo putarem in rerum natura posse reperiri, quod orbitate acerbius videretur? Non contigit mihi, quod cæteris miserimum filium efferre. Parum est, quod iuueni singularis exempli, caussa mortis fui, & iam pretiosa redemptus animâ, senex odiosus morte filij mei viuo. Parum est, quod mihi luctum meum fluctus nuntiarunt, & aliud agenti patri subito ad litus orbis appulsa est, quod miserimum iuuenem toto iactatum mari, etiâ si ne interpellasset, sero sepelirem, adhuc supremo prohibeor officio, & ne quid solati contingat, perdo etiam matris misericordiâ. Inijcit errantem corpori manum mulier, & pirata, & tempestate crudelior, atq; vt accedat dolori meo cumulus, quæ hoc facit, vxor mea est. Ne quis tamen erret ignorus, non est filij mei nouerca, sed mater, ô facinus! ô cladibus

nostris mutata natura. Mater ignem vltimum filio negat, & mulier, quæ maritum quocq; suum debilitata desiderat. Quis hoc de istâ credat? filium non flet, funditus euerfa fulmen hoc, gladiumque non sentit.

Tam illa principalis, ac maxima Deum dono concessa libertas, non hominum solum, sed ferarum, volucrumq; sensibus fixa, & ingemita, primum spoliū fuit. Me ipse perdidit, tenetor venale mancipium, & ciuis Romanus merces fio, & libertatem senex dedisco, & natus ingenuus venire opto. Minimum est, in flustibus habitamus, Hiberni nos feriunt venti, non flatio, non sedes, non quies, sed quod matulorum meorum maxima portio est, tam miseri sunt etiam domini mei, citò prætereunda est memoria, propter me vxori grauius, mihi propter filium. Transco hirsutos hostium vultus, & immanium barbarorum feros fœditus, tantumq; mihi quotidie esse metuendum, dicere quantum pati capius, videre pirata potuisset. Nihil est desiderio suorum grauius, timui ne quem ex meis viderem. Nihil tempestatē minaciū, quotidie naufragium optaui: nam mortem, confitebor senili inertia vna caussa minus cupiebam, ne defunctum nemo sepeliret. Quam vestem relictam captiuo putas, nisi quæ præda non erat? quales epulas, ciboque præbent, qui ipsi raptò viuunt? Nam illa quidem facis digna, quis dixerit vdm carcerem, & inundatam sentina nauiculam, & impositū nuda trabe irrequietum iatus, reuinctas post tergum manus alligatos, tanquam esset, qua fugeremus pedes? Solæ in carcere tenebræ iuuant.

Nunc autem aliquot è patribus amplificationes, vt in operis notandum subiungamus.

Amplificatio calamitosi status per antitheta, & hypotyposin.

Describitur miseria pauperum cum luxu diuitum comparata ex D. Gregorio.

CAPVT XXXVI.

Αλλ' οί μὲν ὑπαυθοὶ ταλαπείρησσι, ἡμεῖς δ' οἰκῆθ' ἰδὼν οἰκίας ὑπερλαμπρῆς λίθοις παντοίοις δεικνύσμενας, καὶ χρυσῶν καὶ ἀργύρου καὶ λαυραπείσας, καὶ ἰσφιδῶν λεπτοῦς διαβήσει, ἡ ποσειδῶν ἰσφιδῶν ἀπατηλοῖς δεικνύσασιν. καὶ τὰς μὲν οἰκῆθ' ἰδὼν, τὰς δ' οἰκοδομήθ' ἰδὼν.

Greg. Nazian. in ora. 16. pag. 243. Misericordiam etiam diuitum etiam amplificationes miseriae